

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2024

IT-TMIEN SENA	IL-MALTI (L-ORALI)	IL-ĦIN: 10 minuti
---------------	--------------------	-------------------

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA

KARTA 1

1A: Il-Qari Mgħajjat

2 minuti / 5 marki

L-eżaminatur jagħżel biċċa mis-silta u jistieden lill-istudent/a j/taqraha.

Is-silta: Bidwi mixli li żamm annimali f'kundizzjonijiet ħżiena

Bidwi mill-Imġarr tressaq il-Qorti mixli li ttraskura annimali f'razzett fil-limiti tal-Imġarr. Paul Grima ta' 51 sena kien mixli mill-Ispettur Christopher Cassar li ġiegħel annimali jsofru u żammhom f'kundizzjoni ħażina. (*par. 1*)

Il-każ beda l-Ħadd li għadda meta d-Dipartiment tal-Ħarsien tal-Annimali rċieva rapport li kien hemm xi annimali miżmumin f'kundizzjonijiet mhux xierqa. Uffiċjali tad-dipartiment marru fuq il-post u sabu debba u diversi klieb miżmuma u maħqura fi stat ħażin. (*par. 2*)

Minħabba f'hekk intalbet l-għajjnuna tal-Pulizija u ta' veterinarju li meta daħlu ġewwa sabu debba u tlett iklieb, bla ikel u ilma. Id-debba kienet miżmuma f'kamra maħmuġa u mudlama. Kellha ġerħa kbira f'sieqha l-leminija ta' wara, ikkawżata minn daqqiet b'oġġett tqil u kellha wkoll marki ta' ħruq ma' denbha. (*par. 3*)

Fir-rigward tal-klieb kien hemm wieħed li kellu ġerħa fuq dahru, ieħor miksi dubbien u ieħor ma setax iqum fuq saqajh. Tnejn minnhom kellhom denbhom maqtuġħ. L-ebda wieħed minnhom ma kien irreġistrat jew iċċippjat. (*par. 4*)

Minn informazzjoni li għandu dan is-sit jidher li l-annimali ġew ikkonfiskati. Id-Direttur tad-Dipartiment tal-Ħarsien tal-Annimali faħħar lill-uffiċjali tad-dipartiment għal hidmiethom. Huwa spejga li d-debba diġà ġiet addottata u qed tieġu l-kura meħtieġa, filwaqt li l-klieb qed jiġu eżaminati sabiex ladarba jieħdu lura saħħithom ikunu jistgħu jiġu addottati huma wkoll. (*par. 5*)

(Silta addattata mill-ktieb *Stilel fl-Istalel* ta' Antoinette Borg)

1B: Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

4 minuti / 5 marki

L-għalliema huma mistennija jistaqsu whud minn dawn il-mistoqsijiet. Taħt kull mistoqsija jidhru xi tweġibiet ta' gwida għall-għalliema, iżda għandhom jiġu aċċettati tweġibiet oħra li jagħmlu sens.

1. Min taħseb li għamel ir-rapport? Taqbel li għandhom isiru rapporti bħal dawn? Għaliex?

- ✓ Min-nies tal-madwar li raw u semgħu xi affarijiet.
- ✓ Iva għax b'hekk l-annimali ma jibqgħux ibatu.

2. X'tikkummenta dwar id-dettalji li hemm fit-tielet u r-raba' paragrafi?

- ✓ Dawn l-annimali kienu f'kundizzjonijiet ħżiena ħafna.
- ✓ Kienu abbużati, sfruttati u maħqura ħafna.

3. Taqbel li l-annimali għandhom ikunu ċċippjati? Għaliex?

- ✓ Jekk jintilfu tkun tista' ssibhom malajr.

4. Għaliex persuni jaslu jaddottaw l-annimali?

- ✓ Biex ikollhom kumpanija.
- ✓ Għax ikunu jħobbu l-annimali.

5. X'taħseb li jista' jsir iktar min-naħa tad-Dipartiment tal-Ħarsien tal-Annimali sabiex jiġu protetti d-drittijiet tal-annimali?

- ✓ Aktar liġijiet ħorox għal min jinqabad jaħqar l-annimali.
- ✓ Aktar spezzjonijiet fuq il-post/ir-razzett.

1Ċ: It-Taħdit

4 minuti / 5 marki

L-għalliema se jistiednu lill-istudenti jagħmlu taħdita fuq wieħed mit-titli t'hawn taħt. L-istudenti jistgħu jiġu mheġġa fl-iżvilupp tat-taħdita permezz tal-mistoqsijiet.

Aghżel titlu bejn A jew B.

A: Il-Ħarsien tal-Annimali

- *Għandek annimali d-dar? Liema hu l-annimal favorit tiegħek?*
- *Thoss li l-annimali huma protetti biżżejjed hawn Malta? Għaliex?*
- *Kif taħseb li nistgħu niproteġu aħjar l-annimali?*
- *Ġieli ħadt sehem f'xi attività favur il-ħarsien tal-annimali? Jekk le, tixtieq tiegħu sehem xi darba?*
- *Taħseb li hawn ligijiet ħorox biżżejjed għal min jinqabad jabbuża mill-annimali?*
- *Li kieku int fl-awtorità, hemm xi ligi dwar il-ħarsien tal-annimali li tneħħi jew iddaħħal? Liema hi?*

B: Iż-Zoos: Postijiet ta' Divertiment jew Mohqrija?

- *Ġieli mort f'xi zoo hawn Malta jew barra minn Malta?*
- *Jekk le, tixtieq li tmur xi darba? Għaliex?*
- *X'inhi l-opinjoni tiegħek dwarhom?*
- *Taħseb li s-sidien taż-zoos ikunu jħobbu l-annimali? Għaliex?*
- *Kif taħseb li jhossuhom l-annimali f'zoo? Għaliex taħseb hekk?*
- *Għaliex taħseb li ħafna mill-annimali li jkunu f'zoo jkunu jidhru kwieti u mansi ħafna?*